

Zakelijke avonturen Oranjes maken de Staat kwetsbaar

Posted on 8 augustus 2026 by Menno Swart

Op maandag 27 juli sloeg het bericht in als een bom: Prins Bernhard, toen nog de veelbesproken Pandjesprins, verkoopt al zijn zakelijke belangen, dus zijn panden en het Circuit van Zandvoort waarvoor hij de Formule-1 binnenhaalde. De prins gaat zich helemaal richten op AI.

Het bericht werd verspreid via het ANP. Niet zoals gebruikelijk namens de Rijksvoorlichtingsdienst, die begin dit jaar nog wel een communiqué de deur uit deed over de scheiding van prins Bernhard van Annette Sekrève. Bernhard had niemand minder dan de bekende woordvoerder Kaj van der Linden in de arm genomen, om zijn exit uit het vastgoed wereldkundig te maken.

De Ritzen Koeriers

Het is geen geheim dat de prins regelmatig in het nieuws kwam met negatieve berichten over zijn vastgoedportefeuille. Het Nederlandse publiek smulde van diverse vastgoedrelletjes. Op zijn eigen website Bernhard van Oranje valt te lezen

‘zakenman met passie voor innovatie’. En ook: ‘hij combineert ondernemerschap en innovatie met een scherp inzicht in kansen en risico’s’.

Dat is zeker waar, maar niet zonder kleerscheuren. Het begon relatief onschuldig: Bernhard startte in 1992 de Ritzen Koeriers. De naam was geleend van Jo Ritzen, die op dat moment minister van Onderwijs was. Bernhard en zijn mede-studenten gingen met veel enthousiasme pakketjes rondbrengen. Niet met de auto maar met trein, tram en bus. Gratis vervoer. Want alle medewerkers waren in het bezit van een OV-jaarkaart, die was verstrekt door het ministerie van Onderwijs. ‘Het bedrijf maakte op innovatieve wijze gebruik van de Studenten OV-jaarkaart en de beschikbare tijd van studenten’, aldus de website van de prins.

In 2000 werd het koeriersbedrijf verdacht van fraude met sociale premies. Bernhard (toen nog met Jr. achter zijn naam) trof een schikking met het Openbaar Ministerie, van naar verluidt 25.000 gulden.

De prins ging zich daarna bezig houden met onroerend goed. Samen met zijn Ritzen-zakenpartners slaagde hij erin om een aanzienlijke vastgoed-portefeuille op te bouwen. In 2017 werden zelfs Kamervragen gesteld, met een verzoek om opheldering over mogelijke regeloverschrijdingen en de rol van ministers hierin.

Snackbar

Toenmalig SP-Kamerlid Ronald van Raak was geschrokken van onthullingen dat huurders van Bernhards panden illegaal sleutelgeld moesten betalen. Er was ook gesjoemel met inschrijvingen. Van Raak vroeg de verantwoordelijke ministers of ze het met hem eens zijn dat ook leden van het Koninklijk Huis zich aan de wet moeten houden.

Het was niet het eerste incident. In 2011 publiceerde de regionale omroep van Noord-Holland een bericht met de weinig verheffende kop: ‘Snackbar moet weg van prins’. De prins had een royale oprotpremie, 50.000 euro, geboden als de zaak in de Amsterdamse Pijp binnen 10 dagen zou stoppen. Hij kreeg van de rechter toestemming om de eigenaresse het pand uit te gooien. De man van de uitbaatster lag op sterven en dat zorgde wederom voor negatieve publiciteit. De snackbar verloor en sloot uiteindelijk in 2012 zijn deuren.

Schadelijk voor imago

Dagblad van het Noorden noemde Bernhard in 2021 zelfs 'graaiprins'. *De Volkskrant* was ook niet mals: 'huisjesmelker, speculant en gewetenloze vastgoedmagnaat'. Ook al is hij geen lid van het Koninklijk Huis en valt hij niet onder de ministeriële verantwoordelijkheid, Bernhards vastgoed-schandalen straalden af op het imago van de Oranjes. Het aanzien en het imago van het Koninklijk Huis, met koning Willem-Alexander als boegbeeld en opperhoofd, werd aanzienlijk geschaad.

Op zijn social media is er nog weinig van te merken dat de prins zijn zakelijke belangen heeft afgestoten. Op zijn eigen Instagram-account staan nog steeds de websites vermeld van zijn bedrijven Levi9, Circuit Zandvoort en Waterdream, fabrikant van luxe boten. De prins is een actieve watersporter.

Bezorgde woorden

Ook Bernhards neef prins Constantijn en zijn vrouw prinses Laurentien zorgen voor politieke hoofdbrekens in Den Haag. We kunnen ons afvragen of het handig is als leden van het Koninklijk Huis zich actief bemoeien met overheidsbeleid. Prins Constantijn valt wél onder de ministeriële verantwoordelijkheid en treedt regelmatig op in talkshows als belangenbehartiger van de Nederlandse tech-industrie. Het beleid van de Nederlandse overheid moet betrouwbaarder en consistentier zijn om het ondernemingsklimaat te stimuleren, zei de prins in oktober vorig jaar, op een evenement in Amsterdam over duurzaamheid, georganiseerd door zakenblad *The Economist*.

Prins Constantijn maakt zich grote zorgen over de industrie en het vertrek van producerende bedrijven naar het buitenland door de afzwakkende concurrentiepositie van Nederland. Eerder deze week waarschuwde Constantijn voor achterstand op China en de VS. Het kabinet maakt zich ogenschijnlijk geen zorgen om de bezorgde woorden van de prins. Voor zover bekend is hij niet in het openbaar teruggefloten door de premier of verantwoordelijke ministers.

Net als Bernhard kwam Constantijn in opspraak met zijn vastgoed. Belangenverstrengeling lag op de loer. *NRC* ontdekte in 2024 dat de Stichting Gelijk(waardig) Herstel van prinses Laurentien een pand huurde dat eigendom is

van prins Constantijn, haar echtgenoot. Haar bemoeienis met een explosief dossier, het toeslagenschandaal zorgde voor ophef en ruzie met het ministerie van Financiën.

Koning Willem-Alexander was betrokken bij de aanloop van de werkzaamheden van Laurentien. Hij heeft in het voorjaar van 2023 gesproken 'met een bewindspersoon'. Dit zou toenmalig staatssecretaris Aukje de Vries kunnen zijn. In het najaar van 2023 was het Kabinet van de Koning – dat het staatshoofd ondersteunt bij zijn constitutionele taken – betrokken bij de inhoudelijke afstemming van de brief, waarin de betrokkenheid van Laurentien formeel werd vastgelegd.

Voorzichtig en transparant

Dit soort acties maken de Koning kwetsbaar. En met hem het kabinet. De vorst zou boven de partijen moeten staan en zich niet inlaten met staatszaken die zijn schoonzus aangaan. Willem-Alexander wilde niets zeggen over de rol van Laurentien en verstopt zich achter een nietszeggende opmerking. 'Hoe daar invulling aan wordt gegeven, dat is tussen de vakminister of de minister-president en het individuele lid van het Koninklijk Huis', aldus de koning in 2024.

De Oranjes moeten door hun rol en plek in de maatschappij voorzichtig en transparant manoeuvreren, als het gaat om zakelijke avonturen. Verantwoordelijkheid tonen. Dat betekent dat ze hun imago beter moeten bewaken en hun ondernemingen beter controleren. Dit is ook een belangrijke taak voor het kabinet, dat nu de boel op zijn beloop laat als er voor de zoveelste keer een rel ontstaat.

De Tweede Kamer houdt zich meestal koest als het gaat om het Koningshuis. Politieke *fall out* nemen ze voor lief. Een royal die over de schreef gaat of een schandaal veroorzaakt, is een gemakkelijke schietschijf. Onbezonnen acties leiden tot politieke *fall out*. Dat moeten we niet willen. Publicitaire mijnevelden dienen vermeden te worden.

De Koning had moeten voorkomen dat prinses Laurentien werd ingehuurd voor de afwikkeling van het Toeslagenschandaal. De koninklijke schandalen-lijst is nu al veel te lang. Veel incidenten zijn onnodig geweest. Het kabinet ontweek Kamervragen over de Pandjesprins.

Risico's

Alleen de koning, de koningin, de kroonprinses en de voormalige koningin Beatrix krijgen een riante uitkering van de Staat. De andere Oranjes moeten hun eigen boontjes doppen. Daar krijgen ze ruim de gelegenheid voor en de naam 'Van Oranje' opent overal deuren. Werkzaamheden in het bedrijfsleven van prinsen en prinsessen moeten beter gemonitord worden. Door het kabinet, de Tweede Kamer maar ook door de koning zelf als hoofd van de familie. Koninklijke nevenactiviteiten zorgen te vaak voor grote politieke risico's en valkuilen.

Wynia's Week brengt broodnodige, onafhankelijke berichtgeving: drie keer per week, **156 keer per jaar**, met artikelen en columns, video's en podcasts. Onze donateurs maken dat mogelijk. [Doet u \(weer\) mee?](#) Hartelijk dank!